

Isokarvakääpä

Kärnticka

Inonotus dryophilus

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Tylppähammaspoimulehti on monivuotinen, 30–50 cm Iso-karvakäävän itiöemä on suurikokoinen ja muodoltaan kiila-mainen. Lakin reunat ovat ohuet ja tyvi on turvonnut. Yläpinta on aluksi takkukarvainen ja ruskea, myöhemmin kaljuuntuva ja tiilenpunasävyinen. Reuna on terävä, vaalea ja rikkonainen. Pillinpinta on tumman kanelinruskea ja silkin-kiiltävä. Pillit ovat pyöreitä ja niitä on 3 millimetrillä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Isokarvakääpä kasvaa useimmiten suurikokoisten ja ränsistyneiden tammien runkojen yläosissa. Laji esiintyy Suomessa levinneisyysalueensa äärirajoilla, ja sitä on löydetty vain muutamalta kasvupaikalta Varsinais-Suomesta.

Nykytila ja uhkatekijät

Isokarvakääpä on Suomessa luontaisesti harvinainen. Suojelamattomilla alueilla mahdollisesti olevia esiintymiä uhkaa ränsistyneiden ja kuolevien tammien "siistiminen" metsistä. Kaikki nykyään tunnetut kasvupaikat sijaitsevat suojelualueilla.

Hoitosuositukset

Isokarvakäävän kasvupaikalla ja sen lähiympäristössä tulisi säästää tammia, myös huonokuntoisia ja kuolleita puita.

Lähteet

- Kotiranta, H., Saarenoksa, R. & Kytövuori, I. 2009. Suomen kääväkkäiden ekologia, levinneisyys ja uhanalaisuus. – Norrlinia 19: 1–233.
- Kotiranta, K. & Niemelä, T. 1996. Uhanalaiset käävät Suomessa. 2. uudistettu painos. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas 10. 184 s.
- Niemelä, T. 2005. Käävät, puiden sienet. Luonnontieteellinen keskusmu-
seo, Kasvimuseo, Helsinki. 319 s.